

PRESSEMELDING FRA DE OPPSAGTE
HAMMERVERKSARBEIDERNE

LAGMANNSRETTSDOMMEN I HAMMERVERKSAKEN

Premissene for lagmannsrettens dom er nå gjort kjent. I hovedsak har lagmannsretten sluttet seg til flertallet i byretten også når det gjelder domsgrunnene.

Norsk Hammerverk A/S handlet «uheldig»

Lagmannsretten fastslår at Geir Sundet ikke fikk noen begrunnelse for oppsigelsen 21. mars ifjor, og at det heller ikke senere framkom særlig mye om hva bedriften bygget på. Det var uheldig at arbeidsformann Oseberg og driftsingeniør Øritsland ikke var villig til å gi ham den orientering han hadde rimelig krav på, og ledelsens opptreden var ikke egnet til å svekke det inntrykk både Sundet og andre hadde av at oppsigelsen var politisk begrunnet. Dette gjorde sitt til at situasjonen ble så tilspisset.

Likevel har lagmannsretten ikke funnet grunn til å tvile på bedriftsledelsens forklaring om at det ikke hadde betydning for oppsigelsen at Sundet var kommunist. Ledelsens opptreden tolkes på bakgrunn av den såkalte husavtalen der bedriftsklubben hadde lovet ikke å blande seg inn i oppsigelser i prøvetida og det at ledelsen ikke hadde kjennskap til de nye lovreglene av 7. mars 1975 som gir et visst oppsigelsesvern også i prøvetida.

Oppsagt p.g.a. holdning til sikkerhetsproblemer

Når det så gjelder spørsmålet om hva som virkelig var grunnlaget for oppsigelsen, peker retten på at ihvertfall for Oseberg har Sundets holdning til sikkerhetsproblemer ved arbeidet spillt en rolle, selv om det fra bedriftens side for lagmannsretten er hevdet det motsatte. Sundet var opptatt av sikkerheten, og det kom til diskusjoner mellom ham og Oseberg om spørsmål i denne forbindelse, selv om Oseberg aldri klaget på dette eller andre forhold ved Sundets arbeide før han ble oppsagt.

Oseberg og Øritsland har også gitt uttrykk for at Sundet ikke kjørte normer og at arbeidsprestasjonene lå under det normale. Lagmannsretten er imidlertid forevist endel av Sundets normkort, og de gir ikke «grunnlag for noen entydig slutning med hensyn til Sundets kjøring». Lagmannsretten finner at det avgjørende moment for både Oseberg og Øritsland har vært «den holdning han i sin alminnelighet viste under sitt arbeid».

«De har forklart at de oppfattet ham som lite samarbeidsvillig, at han reagerte negativt på instruksjoner og anmodninger om bestemte arbeidsoperasjoner og at han generelt la for dagen en holdning til arbeidet og en innstilling overfor Oseberg som arbeidsleder som vitnet om manglende evne til å tilpasse seg og som Oseberg ikke kunne akseptere».

Lagmannsretten godtar arbeidsgiverens skjønn

Lagmannsretten har ikke funnet grunn til å gå inn på spørsmålet om denne oppfatningen av Sundet hadde grunnlag i virkeligheten. Dette på tross av at karakteristikken av Sundets holdning blir bestridt av ham selv og alle hans arbeidskamerater. Retten tar ikke stilling til om dette er en riktig oppfatning, men nøyer seg med å konstatere at dette var Osebergs inntrykk. Loven tolkes slik at arbeidsgiverens **skjønn** må være det avgjørende.

På denne bakgrunn slutter lagmannsretten seg til den karakteristikk av begrunnelsen som tidligere er gitt — at den var «tynn — men holdbar».

STÅ PÅ!

Arbeidsgiverens styringsrett

Når det gjelder avskjedigelsen av de andre 8 har lagmannsretten funnet at den var rettmessig fordi streiken må anses som et vesentlig mislighold av deres individuelle arbeidsavtaler. Streiken var en krenkelse av fredsplikten fordi styringsretten — som blant annet omfatter bedriftens adgang til å si opp ansatte — anses forutsatt i tariffavtalen og da blir en streik rettet mot en oppsigelse tariffstridig selv om det er klart at den konkrete tariffavtale — Verkstedsoverenskomsten — ikke i det hele tatt berører bedriftens rett til å foreta oppsigelser.

Arbeidsgiverens fredsplikt er opphevet

Lagmannsretten har videre funnet at avskjedigelsene ikke var noe kollektivt kamptiltak fra bedriftens side (lock out), derimot endelige individuelle oppsigelser. Det tillegges ikke betydning at bedriftsledelsen først gikk rundt og ba endel av arbeiderne om å begynne i jobb igjen, og at den senere i brev tilbød samtlige jobben tilbake dersom de beklaget å ha deltatt i streiken.

Heller ikke har retten funnet at avskjedigelsene var en reaksjon mot streiken som sådan. Da ville den måtte bedømmes etter arbeidstvistloven som bare fastsetter erstatningsansvar som reaksjon mot ulovlige streiker. Avskjedigelsene var en reaksjon mot bruddet på de individuelle arbeidsforhold. Dette på tross av at selve avskjedigelsesbrevet angir deltagelse i ulovlig streik som begrunnelse, og arbeiderne som nevnt ble tilbudt å gå tilbake til arbeidet bare de ville innrømme og beklage at de hadde deltatt i en tariffstridig aksjon.

Dommen er anket til Høyesterett

De oppsagte arbeiderne har besluttet å anke dommen til Høyesterett.

Dersom denne dommen blir stående som det siste ord i saken, vil rettsstillingen for norske arbeidere være betydelig forverret.

Lagmannsretten har godtatt det mest utrolige som begrunnelse fra bedriftens side for oppsigelsen av Sundet og har i praksis helt fraskrevet seg adgang til å prøve holdbarheten av begrunnelsen. Dette innebærer at oppsigelsesvernet i loven blir uten praktisk verdi — bare pynt.

Retten har videre gått langt utenfor lovens ord når det gjelder å begrense streikeretten. Spissfindige juridiske konstruksjoner brukes til å utvide fredsplikten slik at streikeretten i praksis oppheves.

På den annen side ser retten bort fra bedriftens fredsplikt. Ved å tikjenne bedriftens motiver på tvers av det som ble sagt i selve avskjedigelsesbrevet, og det som senere ble gjort fra bedriftens side for å få de streikende tilbake i jobben, har den funnet at det her gjelder endelige oppsigelser som ikke var forårsaket av streiken, men av individuelle forhold.

På denne måten er de ansattes fredsplikt utvidet til å bli absolutt, mens bedriftens fredsplikt er opphevet for alle praktiske formål. Dette burde gjøre det klart hva som er klasseinnholdet i dommen, og hvor viktig det er å kjempe mot at den skal bli stående som endelig.

Aksjonskomitéen NoHa
(boks 345, 4001 Stavanger)

STÅ PÅ!